

Sådan undersøges og behandles dyrene

Hvis dyrene har nogle af de symptomer, som er nævnt i tabel 1, kan det være tegn på, at de er angrebet af parasitter. En del af symptomerne kan dog også have andre årsager - her er mangel på foder absolut det hyppigst forekommende.

Om symptomerne skyldes parasitter kan afsløres af gødningsprøver, prøver af slim og spyt samt af blodprøver.

I en gødningsprøve kan man finde æg af løbe-tarmorm, larver af lungeorm og oocyster af coccidier. Også æg af leverikter kan findes i gødningsprøver. Du kan godt selv tage prøverne, hvis du har lært, hvordan man gør. Ellers kan dyrlægen gøre det.

Prøver af spyt og slim kan afsløre æg af lungeorm. Lad dyrlægen tage denne prøve.

Blodprøver kan vise, om løbe-tarmorm har forårsaget

skade på løbens slimhinde. Blodprøver tages af dyrlægen.

I stedet for at tage gødningsprøver ved mistanke om parasitter kan man vælge at få analyseret prøver efter en fast plan. Det er ikke altid, dyrene ser syge ud, selv om de er angrebet af parasitter. Ved at tage prøver fra eksempelvis 10 kvier fire til seks uger efter udbinding og/eller ved indbinding kan man danne sig et indtryk af besætningens parasit-status.

Selv om det viser sig, at dyrene har parasitter, er det ikke altid nødvendigt at behandle dem med ormemiddel. Det kommer an på, hvor hårdt angrebet er, og om dyrene virker syge eller ej. Tabel 2 fortæller om behandlingsmuligheder.

Tabel 1. Symptomer på græsmarksparasitter

Løbe-tarmorm

Kalve: Diarré, nedsat tilvækst, huldtab, utrivelighed, i sjældne tilfælde dødsfald.

Voksne dyr har sjældent symptomer, da de er blevet immune.

Lungeorm

Alle aldersgrupper: Vejrtrækningsbesvær, hoste, nedsat mælkeydelse, dårligt huld, dødsfald.

Coccidiose

Kalve: Voldsom diarré, kolidignende smerter, utrivelighed, dødsfald.

Leverikter

Afmagring, nedsat mælkeydelse, blodmangel. Dødsfald ses hos får, men er ikke set hos kvæg.

Tabel 2. Behandling mod parasitter

Løbe-tarmorm	Dyr med lavgradig udskillelse af æg, god tilvækst og uden synlige tegn på infektion behøver ikke behandling med ormemiddel. Ved lette symptomer hos enkelte dyr kan man nøjes med at flytte dyrene, give suppleringsfoder og intensivere overvågningen. Ved udbredt diarré i flokken eller utrivelighed behandles med ormemiddel.
Lungeorm	Ved fund af lungeormelarver i gødningen skal dyrene overvåges omhyggeligt. Infektionen kan udvikle sig meget hurtigt og få alvorlige følger. Ved synlige tegn på lungeormesyge behandles med ormemiddel, og dyrene flyttes - gerne på stald, hvor de kan få tilpasset fodring og pleje.
Coccidiose	Der findes ikke noget effektivt middel mod coccidiose i udbrud. Flyt dyrene - gerne på stald - og sørg for rigelig væske.
Leverikter	Fund af blot få ikteæg i gødningen bør medføre behandling. Der findes kun ét middel mod leverikter på markedet, Valbazen, og det virker kun på voksne ikter. Et andet middel, Fasinex, som er afregistreret i Danmark, virker på ikter fra de er en uge gamle. Det kan dyrlægen skaffe på dispensation til behandling af akut sygdom.